

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МОРЕХІДНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМ. О.І. МАРИНЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом начальника ВСП «МФК
ім. О.І. Маринеска НУ «ОМА»
від 02.01.2025р. № 3

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 39-ОП ПРИ ВИКОНАННІ
ВАНТАЖНО-РОЗВАНТАЖУВАЛЬНИХ РОБІТ

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія» (далі - коледж).

1.2. Ця інструкція є нормативним документом з охорони праці, який встановлює основні вимоги безпеки під час виконання вантажно-розвантажувальних робіт на території коледжу, гуртожитку та інших місцях де працівники виконують доручену їм роботу.

1.3. Працівник повинен пройти інструктаж з питань охорони праці у керівника робіт, перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні 3 місяці (повторний інструктаж).

Результати інструктажу заносяться в “Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці”, в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис інструктуючого і працівника.

1.4. За невиконання даної інструкції працівник несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.5. До роботи при вантажно-розвантажувальних роботах допускаються особи віком не молодші 18 років, які пройшли медичне обстеження, професійне навчання, вступний інструктаж з охорони праці, та інструктаж з пожежної безпеки, інструктаж на робочому місці.

1.6. Вантажно-розвантажувальні роботи, як правило, слід виконувати з допомогою засобів малої механізації, вантажопідіймальних споруд.

1.7. При відсутності засобів малої механізації, вантажопідіймальних споруд дозволяється переміщення вантажів вручну:

- для чоловіків віком старше 18 років – не більше 50 кг;
- для жінок (табл.1).

Табл.1

Характер робіт	Гранично допустима вага вантажу, кг
Підіймання і переміщення вантажів при чергуванні з іншою роботою (до 2 разів на годину)	10
Підіймання і переміщення вантажів постійно протягом робочої зміни	7
Сумарна вага вантажу, який переміщується протягом кожної години робочої зміни, не повинна перевищувати:	350
з робочої поверхні	175
з підлоги	

Примітка: 1. До ваги вантажу, що переміщується, включається вага тари і упаковки.

2. При переміщенні вантажу на візках або у контейнерах докладене зусилля не повинно перевищувати 10 кг.

3. Рівнем робочої поверхні вважається робочий рівень контейнера, столу, верстата тощо згідно .

1.8. Працівник повинен:

1.8.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

1.8.2. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та відповідальність за товаришів по роботі.

1.8.3. Вміти подавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків.

1.8.4. Вміти користуватись первинними засобами пожежегасіння.

1.8.5. Виконувати тільки ту роботу, яка доручена керівником робіт та по якій проінструктований, при умові, що безпечні засоби її виконання добре відомі. При невпевненості у виконанні дорученої роботи, необхідно звернутися до керівника робіт за роз'ясненнями. Якщо доручена нова незнайома робота, необхідно отримати від керівника додатковий інструктаж з безпечного її виконання.

1.8.6. При сумісництві якоїсь роботи із своєю основною роботою необхідно додатково вивчити та виконувати вимоги інструкції з охорони праці для роботи яка виконується за сумісництвом.

1.8.7. Під час виконання роботи необхідно бути уважним, не займатися сторонніми справами і не заважати іншим працювати.

1.8.8. Помітивши небезпеку навколишнім працюючим або порушення ними вимог інструкцій з охорони праці, негайно попередьте працюючих і керівника робіт про необхідність дотримуватися вимог безпеки.

1.8.9. Не виконувати вказівки, які суперечать правилам охорони праці.

1.9. За невиконання даної інструкції працівник несе відповідальність згідно з діючим законодавством.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Отримати завдання керівника на виконання робіт.

2.2. Вдягти спецодяг, застібнути рукава, волосся прибрати під головний убір. Підготувати і перевірити засоби індивідуального захисту. Якщо роботи проводяться у зоні можливого падіння предметів, необхідно надіти захисну каску.

2.3. Підготувати робоче місце до безпечного виконання робіт. Прибрати сторонні речі, звільнити проходи. Перевірити достатність освітлення місця проведення робіт, слизькі місця посипати піском..

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Вантажно-розвантажувальні роботи слід виконувати тільки за завданням керівника робіт.

3.2. До місця виконання вантажно-розвантажувальних робіт не допускати осіб, які не мають відношення до цієї роботи.

3.3. Забороняється розвантажувати вантаж в місцях для цього не передбачених: безпосередньо на трубопроводи, електричні кабелі, газопроводи, перекриття будівель.

3.4. Розвантажувати вантажі на краю схилу можна тільки з дозволу керівника робіт після прийняття необхідних заходів з недопущення зсуву ґрунту під вантажем, а також зсуву вантажу зі схилу.

3.5. Забороняється складування матеріалів навалом, впритул до парканів, стін споруд, пристроїв.

3.6. Складування матеріалів, конструкцій, обладнання необхідно робити з урахуванням вимог стандартів, технічних умов на ці матеріали, вироби та обладнання.

3.7. Між штабелями (стелажами) повинні бути передбачені проходи завширшки не менше їх проїзди ширина яких залежить від габаритів транспортних засобів.

3.8. При роботі кількох вантажників необхідно точно виконувати команди бригадира чи старшого робітника.

3.9. При перенесенні вантажів на носилках необхідно йти в ногу з напарником. Команду до опускання вантажу, який переноситься на носилках, повинен подавати вантажник, який йде позаду.

3.10. Забороняється складання вантажів на несправні стелажі, підмости.

3.11. Навантаження, розвантаження та переміщення великовагових вантажів слід проводити при дотриманні наступних умов:

- при м'якому ґрунті і нерівній поверхні на шляху переміщення вантажів слід укласти дошки, бруски, катки, застосовувати рівні з твердої деревини або металеві труби, достатньої довжини, кінці яких не повинні виступати з під вантажу більше ніж на 30-40 см;

- для підведення катків під вантаж слід користуватися ломами або домкратами;

- при переміщенні по ухлонній площині вниз слід застосовувати затримуючі пристрої для того, щоб вантаж не скочувався під дією своєї ваги. Під час переміщення вантажу застерігатися викочування з під вантажу каток. Забороняється брати каток для перекладання його вперед раніше як він звільниться з під вантажу. Катки слід укласти правильно і під час переміщення вантажу слідкувати щоб вони не поверталися під кутом по відношенню до напрямку переміщення вантажу, тому що повернутий каток може піти в сторону і загальмувати переміщення вантажу, придавити

ступню. Забороняється направляти каток ногами, поправляти його слід ломами або підбивати кувалдою.

3.12. Навантаження та розвантаження вантажів масою від 50 до 500 кг слід проводити з допомогою вантажопідіймальних пристроїв. Відхилення від цих правил допускається лише в тих випадках коли обробляються випадкові вантажі, навантаження та розвантаження яких проводиться вручну з обов'язковою присутністю та під керівництвом відповідальної особи з прийняттям заходів, забезпечуючи повну безпеку.

3.13. Переміщення, навантаження та розвантаження вантажів масою більше 500 кг слід провадити з допомогою вантажопідіймальних пристроїв.

4 Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Прибрати робочу зону.

4.2. Прибрати візки, пристрої та інше устаткування в місце їх утримання.

4.3. Зняти спецодяг, помити руки та обличчя з милом, при можливості прийняти душ.

4.4. Доповісти керівникові робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійній ситуації

5.1. При виконанні вантажно-розвантажувальних робіт виробничі аварії та нещасні випадки можливі при:

- складуванні матеріалів та виробів з порушенням вимог технічних умов, стандартів на них, зменшення технологічних проходів та переїздів;

- незастосування засобів індивідуального захисту, неузгодженості дій сумісно працюючих;
- виконання робіт несправним інструментом, обладнанням;
- знаходження працюючих під вантажем або в небезпечній зоні.

5.2. При виникненні аварійної ситуації, без метушні, по можливості, приступити до її ліквідації, прийняв в першу чергу заходи безпеки до навколишніх людей, виводу їх з небезпечної зони.

5.3. В разі аварії з електроприймачами (коротке замикання при доторканні до металевих частин обладнання, електроінструменту, відчувається наявність електричного струму, поява специфічного запаху горілої ізоляції та ін.) не гаючи часу, вимкнути електроприймач від мережі і доповісти керівнику робіт.

5.4. В разі виникнення пожежі, негайно приступити до її ліквідації. Вимкнути електроенергію. Пам'ятати, що діючу електромережу, електроприлади слід гасити тільки вуглекислотними, порошковими вогнегасниками, кошмою. Організувати евакуацію людей та матеріальних цінностей. При необхідності викликати пожежну команду за тел. 101 і організувати зустріч прибувши пожежних підрозділів.

5.5. Надання першої медичної допомоги:

5.5.1. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом:

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.

5.5.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо свіжовипрасовану) носову хустину, чисту полотняну ганчірку і та ін. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду., щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.5.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не піднімаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.5.4. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.5. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5-хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. Виконувати всі вказівки керівника робіт по усуненню небезпечної ситуації.

Інструкцію розробив:

Інженер з охорони праці

Олександр Гріщенко